

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلک یانده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره
دائرة مخصوصه

حیات

هیا نه دنا هیا نه ... دنا نه راها هیا نه حیات قاتالم ...!

- عه -

نسخه هبرده ۱۰ غرورده .

سنه کی بوسته ایله ۵ لیرا .

(اجنهی مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

ایوه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی

مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۴۳

آنقره ، ۲۲ ایلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

بر قاج مشاهدہ

لیسه معلمی اولان ارقاداشلردن بر قاجی
کنجلاک لیسه تحصیلنی بیتیردکن صوکر امسلک
انتخابنده ، کیده جکلری یولی تعیینده ترددلر ،
شاشقینلقلرا ایچنده بولون دقلرینی سویله دیلر . اولری
حیات یولنده قوتلندیرجک یازی یازیلاسانی
ایسته دیلر .

بر قاج لیسه مآذونی کنجندن مکتوب آلام
بر قاجی بالذات بنمله مسلك انتخابی مسئلهسی
اطرافنده قونوشدی . یازیلر وسوزلر بکا
کوسته ردی که کنجلاک بر قسمنده روحی بر تشوش
وار . مکتب تحصیلی بونلرده کی استعدادلری
تبارز ایتدیرمه مش ، ویا بویله دکلسه بیله
استعدادلرینک نه اولدیغنی بو کنجلاک کندیلری ده
بیلیمه یورلر . اوکلرینه بر قاج استقامتده یورومک
امکانی چیقنجه روحلارنده بونلردن برینی ترجیح
ایتمکی ایجاب ایله جک نه برسائق ، نه بر قدرت
کورویورلر . بری چیقیور ، کندیلرینه ، چوق
باراتامین ایدن مسلکلی کوسترییور ، اویوله
توجه ایله مک ایله مک ایسته یورلر . باشقا بری علم
یولنه کیرمکدن حصوله کله جک ذوقدن بحث
ایدیور . بودفعه قرارلرینی دیکشدره رک علم ادبی
اولمغه تمایل ایدیورلر . یارین دیکر بریسی
صنعتک تولید ایده جکی شهرتی اکلانسه صنعتکار
اولمغه قرار ویره بیلیرلر .

کنجلاک بعضیسنده کورولن بو شاشقینلق
بورنوع تشوشک باشلیجه سبی نه در ؟ ...
بوندن بر قاج آی اول غلطه سرای لیسه سنک
قیمتلی بر فرانسز معلمنه تورک طلبه سنده عمومیتله

کوردیکی مزیت ونقصانلری صوردم . بکا شو
جوابی ویردی : « تورک طلبه سی چالیشقاندیر ،
ویریلن وظیفه نی یاپار . وسطی ذکاسی هیچ بر ملت
چو جو غنک دوننده دکلدیر . آنجق پک چو قلا رینک
شخصیتلری یوقدر . ویریلن درسلی غایت ایی
وموفقیتله یاپان طلبه مه تدقیقه ، محاکمه ،
خلاصه شخصی بر کوروشی اورتایه قویمغه مساعد
بروظیفه ویریلنجه ، اکثر یا چوق آز موفق اولویورلر .
بعضاً اون سکز ، اون دو قوز یاشنده بر کنج
دوغرودن دوغرویه درس موضوعی خارچنده
مسئلهلر حقنده اون اوج ، اون درت یاشنده
بولونانلر درجه سنده بسیط دوشونویور .
نه ایچون تدریساتمز کنجلاک « شخصیت »
نی تشکیل ایده میور ؟

بوندن اون ، اون بش سنه اولنی خاطر لیورم
اوزمان کتابلرینی او قودیفم ، اسملرینی دودیفم
بر چوق بویوک آدام طانیردم . بونلرک هیچ
برینی شخصاً کورم دیکم ایچون هر برینک
تصور ایتدیکم مزیتلرینی خیالیده یاشاتیردم .
بعضی مشکل مسئلهلر قارشیدنده قالدیفم زمان
کندی کندیمه : « کیم بیلیر ، بو بویوک ذاتلر
بو مسئلهلر قارشیدنده نه داهیا نه دوشونورلر ! »
دیردم . زمانه بومهم ذاتلردن بر قسمنی طانیدم .
اکثر یا هر طانییش بر « سقوط خیال » او یاندیردی .
صراحتاً کورویوردم که وقیله بر اثر یاراتمش ،
بر ایز بیراقش اولانلر زمانه یورویه مه مشلر ،
بر شیئی او قوم مشلر ، اوراده قالمش ، بر شیئی
یازمشلر ، آرتیق اوگا هیچ بر نقطه ده علاوه

یاپامامشلر ، زمانده کی تحولاتی نه تعقیب ایتمشلر ،
نده اوزرنده دوشونمشلر ... بو تجربه بکا
کوستردی که بزده کی متفکرلر زمانه یورویه .
میورلر ، همان اختیار لایورلر .

« حیات » ک چنکی نسخه سنده محمد علی
توفیق بک افندی یتش سکز یاشنی چکش
اولان سیر « ادموندغوس » ک حالا هر بازار
سونده ی تایمده الکوزل ، الکاستادانه مقاله لری
چیقادیغندن بحث ایدیوردی . آلتش ، یتش
یاشنده الک قوتلی مقاله لری یازان غرب متفکرلری
یاندی بزده اون سنه ک بر دورده کی تحولاتدن
صوکر یازیلری او قونامیان ، فکرلری آقیری
کلن متفکرلری دوشونونجه کندی کندیمزه نه به
بزم متفکرلر چابوق اختیار لایور ، نیچین زمانه
یورویه میور سؤالی صورماق قابل اولاماز .
بو اوج موضوعک بلکه مختلف فرعی
سیلری اولابیلیر . فقط هیپسنگ مشترک بر سبی
واردر که اوده بالخاصه کنجلاک دورینی تشکیلده
چوق مهم تأثیری اولان اورتا تحصیل ، لیسه
تحصیلی طرزیدر . نه ایچون کنجلاک مکتبدن
چیقار چیقماز اراده سز ، قرار سز حالدیه قالیورلر ،
بر نوع روحی تشوش ایچنده بولونویورلر ؟
چونکه لیسه تحصیلی بر طاق معلومات ویریور ،
فقط هر کنجده کی استعدادی تبارز ایتدیرمه یور ،
روحی قدرتی آرتیرمایور . کنجلاکده استعدادک
تبارز ایده بیلیمه سی ایچون اونلرک اوگنه علاقه دار
اولایله جکلری مسئلهلری قویمق ، او مسئلهلر
اطرافنده تدقیقه ، مشاهدیه ، وثیقه طوبلامغه ،

کمال امی

تصوفی خلق ادبیاتک یونس امره ، قایغوسز آبدال ، اشرف اوغلی کبی بوبوک و مستثنی شهرتلی خارجنده ، ایکنجی ، حتی اوچنجی درجه ده بعض سبالی واردی . بو ادبیاتک تاریخی کمال ، شمول و نفوذنی لایقینه ایضاح ایدمه بیلیمک ایچون ، بویکنجی یاخود اوچنجی درجه ده کی سبالردن ، ولوکه مختصراً اولسون ، بحث ایتک ضروریدی . تصوفی خلق ادبیاتک کری صفرلنده قالمش ، بللی باشلی بررادی شخصیت حالنده تبارز ایدمه رکه عمومی جریان ایچنده قایب اولمش بولونان بوشاعرلردن برچوغلنک ، واقعا نه اسلری ، نه ده اثرلری مضبوط دکادر . فقط ، کندیلرلنده اندر کوریلن بر لطفکار لقله تذکره نویسلری دن بر قسمی ، بزی بونلردن بعضیلرینک اسلرلندن خبردار ایتدیکی کبی ، زمانک مسامحه سیله بوکون اثرلری ده ایلزده بولونیور . کمال امی ، ایشته بو شاعرلردن بریدی .

کمال امی نک حیاتی ، مع الاسف ، هان تمامیه مجهولدر . تذکره نویس لطیفی « ولایت قرمانده لارنده دندر » دیور . لطیفی نک بوقیمتلی اشارتیه نره لی اولدینی تعین ایدمه کمال امی نک دوغذینی تاریخی تثبیت و عمرینک سیرخی تعقیب ایتک امکاتی ویرمه جک وثیقه لردن محروم . یالکز اونک « چلی خلیفه » نامیه معروف اولوب « ۸۹۹ » ده حجه کیده رکن ارتحال ایدمه « جمال خلوتی » ایله « برابر » پیر محمد بهاء الدین ازرنجانی « دن [وفاتی ۸۷۹ هـ] فیض آلدینی ، بالاخره ، احتمال طریقت و اعتقادی نشر و تنقین ایتک آرزو سیله ، آنادولوی شهر شهر قصبه قصبه دولاشدینی ، نهایت « ۸۸۰ » تاریخنده قره مانده ویرروایتی نظراً دینی برسیله تجریم ایدیلرک صلباً اعدام اولونق سورنیه دنیادن چکیلدیکی بیلوروز .

تذکره سنده کمال امی دن بحث ایدمه رکن لطیفی « دده لردن مسموعدر » دییه رکه نقل ایتدیگی بر منقبه ده ، حیاتنده اونک مشهور حروفی شاعر سید نسیمی ایله طایثوب کوروشدیکنی ، آرقاداشلق ایتدیکنی ادعا ایدیور . سیدنسی « ۸۲۰ » ده وبلکه داها اول اعدام اولوندیفته کوره « ۸۸۰ » ده وفات ایدمه کمال امی نک اوتاریخده هنوز دوغمامش اولماسی ، یاخود هیچ اولمازه پک کنج بولونماسی دولایسیله لطیفی نک بوداعاسنی جدیت و اعتمادله قارشیلایق قابل اولماز .

کمال امی نک ادبیات تاریخمزی علاقه دار ایدمه اثری ، دیوانیدر . یازمه برنسخه سی دارالفنون

کتابخانه سنده موجود اولان بودیوان ، لطیفی نک « درویشانه کلمات ، قنایه متعلق بابا یانه ادبیات » دیدیکی صوفیانه منظومه لردن مرکبدر . کمال امی نک منظومه لرنده دقتی ایلک جلب ایدمه خصوصیت ، ساده لکدر . بونلرده داهاز یاده معنایه اهمیت عطف اولونه رقی کله لره ، شکله هان هیچ اعتبار کوستریله مشدر . کمال امی ده ، دیگر متصوف شاعرلرک اوتیه دنبری اختیار ایتدکری اصوله تبعیتله ، دیواننده ادبیاتی تصوفه خدمتکار یاغش ، تصوفی فکرلری تعیم غایه سیله ادبیاتی واسطه اولارق قوللا مشدر . بونون منظومه لرنده دینی ، یابس برهوا اُسهر ، روحه خیرچین بر اذادولورور ، انسانی حیاته قارشی استغنایه سوق ایدمه ، اصلنه رجوع ایچون درین بر صبر سزلق ایچنده بر اقیه . بعضاً بوعالمک فانی و موقت اولدینی ، زنگینک ، فقیرک بوراده بر مدت صوکر کوجوب کیده جک برر مسافر بولوندینی ، لقمان اولسه بیله کیسه نک اجل زهرینه دوا تدارک ایدمه میه جکنی اوزون اوزادی به آکلایر :

بوخان ایچره نیجه خان قوندی کوچدی
بو تخته نیجه سلیمان قوندی کوچدی
بودنیا برکهنه کروانسرادر
که نیجه نیجه کروان قوندی کوچدی
بودنیا تکیه سنده برقونوقسک
که بونده نیجه بهمان قوندی کوچدی
قوسی آغلایه رقی کلدی کیتدی
دی کم قنغیسی خندان قوندی کوچدی
بولونمادی اجل زهرینه تریاک
بوشهره نیجه لقمان قوندی کوچدی .

بعضاده هر دردی الیه دن بیلیر ، هر درده الیه دن درمان ایستهر . حتی کندیسنه کندیسندن ده یاقین حس ایدمه ، بوکا رغماً اوکا واصل اولامادیغندن دولایی اضطراب ایچنده چیرپنیر . صوکر قصور و کناهرینی خاطرلار ، الهیک حضورینه یوزینک قاراسیله ناصل چیقاجغنی دوشونور ، اندیشه به دوشهر کندیسنی وصاله لایق کورمسی ایچون حقه یالواریر عفو و مغفرت دیلر :

السی دردمندم چاره سنندن
کیرومهم سن اور چون یاره سنندن
بودر دردم که بی دردم السی
کیرو درد ایستهرم بر یاره سنندن
حکیم بی زوالسک سن السی
ایرر تیار هر یاره سنندن
السی فضل واحسان ، لطف و درمان
بوکون بودرد وآه وزاره سنندن
آغریدی کوزلرم حسرت یاشندن
بودر قورقوم که یوزم قاره سنندن
اگرچه سن بکا بدن یاقینسک
ولی بن اولشم آواره سنندن
بکا سن ویر سنی بدن بی آل
چون ایرمک دیلرم سن یاره سنندن

کمال امی نک اثرلری هپ بومرکز اطرافنده حرکت ایدمه . نه روحنده ، نه اداسنده هیچ تنوع کورولمز . ساکن ، بطی ، متوکل ، یک آهنگ آقوب کیده ر .

ادبی تحویل

أنیس برهیک میرائی

چاتالجه دن کلن طوب سسلرینی دویمش اولانلر بیلیرلر : آنی و سربیع اولدوغی ایچین آجینسک عبرت و انتباهی بر دنبره دیولامیان بالقان هزیمتنده استانبول ، اوله آغزی کلیدلی ، شاشقین ، تأثرندن عاجز ، عجزندن متأثر ، کندیسنک تا کوکسته ووران فلاکتک یانی باشنده ساده حجه دعا کار بروضعیتده ایدی .

اوکونلرده بر صبح ، « شهبال » مجموعه سنی آچدم و « آنیس بهیج » امضاسنی طاشیان بر منظومه ایچنده شوییتی کوردیم :

السی یورولدم بودیز چوکه دن ؛
غرورم قیریلش ، خیالم خراب ...

بوندانیم باشمک ایچنده بر فیرطینه جذر و مدیله چالقالاندی . منظومه بی اوقودم ، ینه اوقودم . سواقلرده سوبله نیوردم :

نه رنگین املرله هپ نشوه خیز
اولورکن شبام بو نکبت نه دن ؟
السی ! یورولدم بودیز چوکه دن ،
غرورم قیریلش ، خیالم خراب ..

صوکر دکانلری ، ماغازه لری ، بنا جبهه لرینی ، چهره لری ، توتنه استانبول افق لرینی هپ اوله « رنگین املرله نشوه خیز اولان شبابی نکته دوشمش » ، شاشقینلغندن ساده حجه دعا کار و وضعیتده

کمال امی ، دائماً بسیط و زمینده در . نظم لرنده آراده صیراده خیال عنصرینک قاناد سسی ایشیدیلیرسه ده بو ، چوق دوام ایتز ، یوکسلمک ، اوچق ایستهرکن دوشهر ؛ درینله شمکه ، انکینله شمکه تثبیت ایتز فکری مدافعه ، دعواسنی تقریر ایدمه رکن حرارتسز هیجانسزدر . عادتا فائده سز ، نتیجه سز بر مجادله به کیرمش اولدیننه واقف کورونور ، امیدسز دورور . بونکله برابر صافیت و صمیمتندن اوزاقلاشماز . ذاتاً اونک یکنانه مزجی ده ایشته بوندن عبارتدر .

کمال امی بی ، اثرلرینه نظراً یونس امره معقبلی آراسنده صایماق ایچون معقول هیچ بر سبب یوقدر . دیواننه منعکس تصوفی اعتقادلری ، یونسک فکرلریله عین طرزده ، عین هدفه دوغرو دورور . عضویننه یونس محصوللرینک عصاره سنندن برقاق قطره قاریشمش کبی نظم لرنده ، بارز وقوتلی اولماقله برابر ، یونس امره آلهیلرینک رایحه سی حس ایدیلیر .

کمال امی دیوانسک تورکجه نک تاریخی اعتباریله ده دقته شایان اولماسی واردایسه ده ، علاقه دار اولمادیغمز بو خصوص حقنده بوراده مطالعه درمیانی زائد کوروپورز .

محمد هالدر